

Een waarneming van Noordse winterjuffers (*Sympecma paedisca*) in Duitsland, vlak over de grens bij Meppen

R. van Seijen & A. Hofstra

Inleiding

Sinds 2004 doen de auteurs gericht onderzoek naar de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*) in Nederland, maar kwamen steeds net niet aan de Duitse grens toe. In 2005 bestonden er reeds voldoende aanwijzingen dat de Noordse winterjuffer tot aan de grens, of wellicht net erover gevonden zou kunnen worden. Op 11 oktober 2006 trof de tweede auteur vier Noordse winterjuffers aan in het Noordbargerbos bij Emmen. Nog in diezelfde week werden, tijdens een excursie van de Drentse libellenwerkgroep, ook in het Valtherbos drie exemplaren gevonden. Reden

genoeg om op 22 oktober 2006 over de grens te gaan kijken.

De waarneming

Afgaande op de topografische kaart is er vlak over de grens bij Nieuw Schoonebeek een fraai bos- en heidegebied aanwezig. Dit gebied is gelegen op coördinaten 263-517, op circa 2 km zuidoostzuid van Nieuw-Schoonebeek en 21 km westzuidwest van Meppen. Bij aankomst in de Hoogmoor Ringe bleek het terrein inderdaad geschikt te zijn voor Noordse winterjuffers met een beschutte ligging en de aanwezigheid van

Foto: R. van Seijen

Figuur 1

Vindplaats van de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*) net over de grens in Duitsland. *Habitat of Sympecma paedisca in Germany near Meppen.*

gevarieerde heide.

Ter plaatse is ongeveer een half uur gezocht, waarvan 50% in minder geschikt terrein. De korte zoektocht leverde zowel een mannetje als een vrouwtje Noordse winterjuffer op. Beide dieren verbleven op de heide. Naar ons idee kunnen de winterjuffers vrijwel zeker ook verder in Duitsland gevonden worden.

Discussie

De recente waarneming in Duitsland past binnen het beeld van de verspreiding van de Noordse winterjuffer in Nederland. De Noordse winterjuffer breidt zich sterk uit in noordelijke, oostelijke en zuidelijke richting. Zo werden in 2006 drie exemplaren gevonden bij Bakkeveen, waar de soort sinds 1971 niet meer waargenomen waren. In het gebied tussen Beetsterzwaag en Donkerbroek zijn in twee jaar tijd slechts vier Noordse winterjuffers gezien, terwijl hier in 2006 bijna dertig dieren gezien zijn. En op een heideterrein noordelijk van het Drents-Friese Wold werden in voorgaande jaren hooguit enkele winterjuffers gezien, met als hoogste aantal vier op een dag. Op 16 oktober 2006 zaten hier 23 dieren.

Een volledig overzicht van de recente toename van de Noordse winterjuffer in Nederland is te vinden in KETELAAR ET AL., 2007. Gezien de geconstateerde ontwikkelingen was te verwachten dat de winterjuffers ook Duitsland zouden weten te bereiken.

Ronald van Seijen & Anneke Hofstra

Èe 56

9201 BJ Drachten

e-mail: ronaldbonne@hotmail.com

Literatuur

KETELAAR, R., R. MANGER, E.J. RUITER, H.M.G. UILHOORN & E.P. DE BOER, 2007. Analyse van de verspreiding van de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*) in Nederland. *Brachytron* 11 (1): 5-20.

Summary

SEIJEN, R. VAN & A. HOFSTRA, 2007. Records of *Sympecma paedisca* in Germany, near Meppen. *Brachytron* 11 (1): 87-88.

On October 22 2006 a male and female of *Sympecma paedisca* were found at Hoogmoor Ringe in Germany, close to the Dutch border (263-517), about 21 kilometres west-south-west of Meppen. These records are in line with the recent expansion in the Netherlands. However, *S. paedisca* is very scarce in northern Germany and the record is therefore extraordinary.

Keywords

Odonata, Zygoptera, *Sympecma paedisca*, heather, Hoogmoor Ringe, Meppen, hibernation habitat, Germany.